

CARME 2003

Del 29 de juny al 2 de juliol, al Departament d'Economia i Empresa va tenir lloc el congrés CARME 2003, el nom del qual deriva del títol en anglès: *Correspondence Analysis and Related Methods*. Va reunir investigadors teòrics i aplicats en totes les àrees del coneixement en què s'apliquen les anàlisis de correspondència: sociòlegs, psicòlegs, educadors, ecòlegs, arqueòlegs, geòlegs, lingüistes, filòsofs, genètics, economistes, gestors... (pàg. 2)

Idees i vincles

"Idees i vincles en el segle xx. La ciència" és un projecte del Grup de Recerca i Experimentació en Comunicació Interactiva de l'IUA, que se centra en l'elaboració d'una web educativa per part de la Direcció d'Universitats i Tecnologies de la Informació de la Generalitat. (pàg. 3)

Lingüística Forense

Els dies 24 i 25 d'abril es van celebrar a l'auditori de França de la Universitat Pompeu Fabra les primeres Jornades Internacionals sobre Lingüística Forense a Espanya organitzades pel grup UVAL de l'IULA, i que van comptar amb la participació d'especialistes diversos d'arreu del món. (pàg. 2)

Canvis en el Pla de Mesures

El Pla de Mesures de Suport a la Recerca de la UPF és l'instrument de política científica de la Universitat per donar suport a la realització de determinades activitats de recerca. Després de revisar el funcionament dels diferents programes se n'han aprovat diverses modificacions. (pàg. 6)

Entrevista a Mariano Torcal: l'Enquesta Social Europea

"El valor del projecte no és només l'enquesta en ella mateixa, sinó el disseny, el seguiment i la depuració de dades. D'aquesta manera es poden comparar les respostes obtingudes als diferents països, perquè hi ha una uniformització de les preguntes i del tractament de les respostes. [...] Ara per ara, no hi ha cap projecte en la Unió Europea que no prevegi la possibilitat d'extreure'n dades." (pàg. 4)

També en aquest número

14

Programa ICREA (pàg. 3)
Distincions de la Generalitat (pàg. 3)
Memòria de Recerca (pàg. 6)
Des del Servei de Recerca (pàg. 6)
Premis (pàg. 8)
Tesis (pàg. 8)

NÚMERO 14 NOTÍCIES DE

RECERCA

ABRIL 2003/
SETEMBRE 2003

CARME 2003: anàlisi de correspondència i mètodes relacionats

Del 29 de juny al 2 de juliol, al Departament d'Economia i Empresa va tenir lloc el congrés CARME 2003, el nom del qual deriva del títol en anglès: *Correspondence Analysis and Related Methods*. Al comitè local hi participaven els següents professors de la Universitat: Michael Greenacre, Anna Cuxart, Clara Riba, Frederic Udina i Robert Díez.

CARME 2003 és el quart d'una sèrie de congressos sobre tècniques gràfiques multidimensionals i l'anàlisi de llargues sèries de dades categòriques. Els congressos anteriors han estat a la Universitat de Colònia. Atès l'èxit obtingut, es va plantejar de fer-ne un altre el 2003, en el qual es va recuperar el tema original: l'anàlisi de correspondència: un mètode estadístic interdisciplinari i versàtil, que va començar a França, la validesa del qual és acceptada ja internacionalment. Enguany se celebra el trentè aniversari de la publicació *Analyse des Données*, de Jean-Paul Benzécri.

El congrés tenia com a objectius destacar la recerca més recent en anàlisi de correspondència i discutir-ne el desenvolupament futur. La intenció era reunir investigadors teòrics i aplicats en totes les àrees del coneixement en què s'apliquen les anàlisis de correspondència, com són sociologia, psicologia, educació, ecologia, arqueologia, geologia, lingüística, filosofia, genètica, recerca biomèdica, economia de la salut, màrqueting i gestió. I es feia especial èmfasi a les contribucions interdisciplinàries.

Així, hi va haver ponències que anaven des dels aspectes estadístics de la quantificació de la ceràmica trobada en diferents contextos a la ciutat francesa de Tours, la implicació de la classificació social en l'educació superior a Suècia, les comunitats bentòniques de la Gran Barrera Coral·lina australiana, els canvis de patró en l'oci dels britànics, fins a l'estudi de la composició lèxica de *Tirant lo Blanc*.

Més informació:

www.econ.upf.es/carme

Primeres Jornades Internacionals sobre Lingüística Forense a Espanya

Els dies 24 i 25 d'abril es van celebrar a l'auditori de França de la Universitat Pompeu Fabra les primeres Jornades Internacionals sobre Lingüística Forense a Espanya, i més específicament sobre el concepte, els mètodes, els usos i les aplicacions d'aquesta disciplina que s'ocupa de tots els temes relacionats amb la interfície entre llenguatge i dret. Aquestes jornades, organitzades pel grup consolidat UVAL de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada de la UPF, van comptar amb la participació de lingüistes, juristes i tecnòlegs de prestigi reconegut arreu del món (Anglaterra, Austràlia, Espanya, Estat Units), com també amb representants de diverses institucions universitàries, polítiques, jurídiques, judicials i policials: el Rectorat de la UPF, la

Conselleria de Justícia i Interior de la Generalitat de Catalunya, la Presidència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, el Deganat dels Jutges de Barcelona, la Direcció General de Relacions amb l'Administració de Justícia de la Generalitat de Catalunya, el Col·legi d'Advocats de Barcelona, l'Escola Judicial del Consell General del Poder Judicial, la Policia Científica, i el Deganat de la Facultat de Dret de la UPF.

Les Jornades van comptar amb l'assistència d'unes 100 persones entre lingüistes, juristes, responsables polítics en temes de justícia i experts en temes de lingüística forense procedents de diversos països i comunitats autònomes: Anglaterra, Catalunya, Escòcia, Espanya, Estats Units, Noruega, Portugal, Suïssa i Austràlia.

A més, aquestes jornades van comptar amb el suport de diverses institucions universitàries, de l'administració pública i privades. En el sector públic, cal destacar l'Estació de la Comunicació, la Facultat de Traducció i Interpretació i la secció de Lingüística del Departament de Traducció i Filologia de la Universitat Pompeu Fabra; el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, i el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya. A l'àmbit privat, cal destacar la col·laboració d'Investigadors Ariza.

Més informació:

www.iula.upf.es

Idees i vincles

"Idees i vincles en el segle xx. La ciència" és un projecte del Grup de Recerca i Experimentació en Comunicació Interactiva de l'Institut Universitari de l'Audiovisual, dirigit pel professor de Comunicació Audiovisual J. Ignasi Ribas. Se centra en l'elaboració, en col·laboració amb Telefónica I+D, d'una web educativa per part de la Direcció d'Universitats i Tecnologies de la Informació de la Generalitat.

L'objectiu del projecte és la recerca de noves formes d'aprenentatge a través d'Internet. Es basa en la conjunció de dues aproximacions o models de coneixement molt diferents a la ciència del segle xx. Aquestes diferències i complementaritats entre models obren un marc adient per explorar maneres d'aplicar les característiques específiques del llenguatge del mitjà interactiu a l'accés al coneixement.

El primer model, *Temes*, se centra en l'activitat proposada a l'alumnat. Tot i que és possible recórrer en qualsevol ordre els 300 nodes o pantalles que componen les seves 10 unitats, es prioritzen recorreguts lineals que permeten –si escau– un control per part del professorat del procés d'aprenentatge. Els principals recursos interns d'aquest model són els diversos mitjans que componen cada node i les seves relacions: text, glossari, adreces web, fotografies, il·lustracions, animacions i, molt especialment, un ampli ventall d'interactivitats modulars que proposen a l'alumnat aproximacions molt variades als continguts.

El segon model, *Arbre*, se centra en una exposició dels esdeveniments més importants de la història de la ciència del segle xx i les seves interrelacions. Dividit en matèries i dècades, a la seva intersecció es va desplegant un arbre on es representen visualment aquestes

fites o àtoms i les seves connexions conceptuals. Es pot llegir informació de cada fita o explorar lliurement totes les relacions en un accés molt lliure, clarament complementari de l'anterior.

Els dos models estan relacionats de diverses maneres, locals i globals. Cada model ocupa una finestra diferent, i una tercera d'utilitats permet pivotar entre les dues principals. De cada node de *Temes* es pot passar als àtoms de l'*arbre* relacionats i a l'inrevés, en una vinculació bidireccional atractiva i immediata que posa en contacte les dues aproximacions al coneixement potenciant extraordinàriament les capacitats intrínseques de cada una.

El mateix grup va desenvolupar la web ARGO, per ajudar també en l'aprenentatge de les ciències naturals a nens de Secundària a base d'elements multimèdia i interactivitats, que es va fer en col·laboració amb Planeta Actimèdia S.A. per al Programa d'Informàtica Educativa del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya dins del projecte "Internet a l'Aula".

Aquesta web serà accessible a partir del proper curs 2003-2004 al portal educatiu del Departament d'Ensenyament: edu365.com.

Més informació:

ARGO: <http://www.iaa.upf.es/argo/>
IUA: <http://www.iaa.upf.es>

Nous incorporats pel programa ICREA

Amb la segona convocatòria del programa per a incorporació de científics ICREA, Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats, s'ha incorporat un investigador a la Universitat: Gustavo Deco, al Departament de Tecnologia. ICREA és una fundació creada conjuntament pel DURSI i la Fundació Catalana per a la Recerca, que va néixer per potenciar i consolidar la recerca a Catalunya. La incorporació de científics a grups de recerca que treballen a centres de recerca o universitats pel programa ICREA està a la tercera convocatòria.

(vegeu també NOTÍCIES DE RECERCA UPF, 11)

Distincions de la Generalitat

En la quarta convocatòria per promocionar la recerca, el Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya ha distingit la recerca d'un investigador sènior, Jaume Bertranpetit, del Departament de Ciències Experimentals i de la Salut; i de cinc investigadors en categoria júnior. Aquests darrers són José Francisco Aramburu i Elena Hidalgo, del Departament de Ciències Experimentals i de la Salut; Antonio Chicone i Michael Wolf, del Departament d'Economia i Empresa, i Luis Macnally, del Departament de Traducció.

(vegeu també NOTÍCIES DE RECERCA UPF, 6, 9 i 13)

Entrevista a Mariano Torcal: l'Enquesta Social Europea

Mariano Torcal (Madrid, 1962) és professor titular de Ciència Política des de 1997 per la UAM, i titular de la Universitat Pompeu Fabra des de l'agost del 2001, després de guanyar un concurs de mèrits. És doctor per la Universitat Autònoma de Madrid i per la Universitat Estatal d'Ohio. Ha ensenyat a diverses universitats, nacionals i internacionals, i ha publicat diversos articles a revistes professionals estrangeres i nacionals; com també capítols de llibres i un parell de llibres en anglès de pròxima publicació.

En l'actualitat és el coordinador nacional de l'equip espanyol de l'European Social Survey, l'Enquesta Social Europea (ESS), un estudi comparat i longitudinal que es durà a terme cada dos anys a vint-i-quatre països europeus i que analitza el canvi i la continuïtat de les actituds, atributs i comportaments socials i polítics dels ciutadans europeus. L'ESS està promoguda per l'European Science Foundation i té el suport de diferents institucions públiques europees, espanyoles i catalanes. L'entitat col·laboradora principal és la UPF (atès que compta amb el coordinador nacional) i la major part dels investigadors. La Universitat Autònoma de Madrid també participa en el projecte. I les principals entitats finançadores són el Ministeri de Ciència i Tecnologia i la Comissió Europea en el V i VI Programes Marc. L'empresa Demoscopia realitza el treball de camp.

Dr. Torcal, qui va promocionar aquesta enquesta?

L'European Social Survey (ESS) va ser promoguda per un grup d'investigadors en ciències socials amb el suport de l'European Science Foundation (ESF). La idea de fons va ser superar les limitacions de l'Eurobaròmetre, que té tres problemes: un, que les preguntes són enfocades per l'interès polític immediat per la Comissió, no a llarg termini; d'altra banda, inclou només els països que són membres de la Unió Europea (UE), no els que hi han d'entrar; i, en darrer terme, les limitacions metodològiques. Per corregir aquests tres fets, un grup d'investigadors va tenir la idea de fer un gran projecte europeu basat en enquestes que cobrissin els països que ja pertanyen a la Unió i

els que estan en tràmits d'integració. Es va elaborar un projecte des de l'ESF, que la UE va aprovar, i aquí va començar tot. El procés és coordinat per dues comissions: la més executiva, Central Coordinating Team (CCT), que és a Londres, amb investigadors a Noruega, Suècia, Holanda...; i també hi ha el Scientific Advisory Board, el comitè assessor, que està format pels intel·lectuals de reconegut prestigi en ciències socials.

Cap a l'any 1999, em van fer una consulta de caràcter tècnic sobre què inclouria jo en una enquesta d'aquesta mena. Aleshores vam entrar en una discussió teòrica sobre la proposta de les preguntes a incloure d'una enquesta comparada. Fins al 2001 no em van demanar d'entrar en l'estudi i vaig ser proposat coordinador nacional a Espanya. A partir del meu nomenament vam demanar diners al Ministeri i al DURSI, i ens els van donar. La UE finança tota la coordinació del projecte a escala europea i les reunions dels coordinadors nacionals dels diferents països. Entretant, m'incorporava a la UPF.

Com teniu el projecte hores d'ara?

Ara hem acabat la primera part. Ha consistit en un procés molt laboriós de tres fases. La darrera ha estat una supervisió de la consistència de les dades, i un cop comprovat des del centre de Noruega, es corregeixen els errors detectats, que pot voler dir revisar de nou les enquestes fetes, i s'arriba a un material depurat. Això es diposita en un full comú a tots els països que hi participen, al qual serà possible accedir des de la web a finals d'agost.

En aquest full hi haurà dues menes de resultats. D'una banda, els científics tindran disponibles les dades de les enquestes, dades de contextualització dels països, altres dades contextuals, per si les volen treballar; de l'altra, hi haurà també informació més divulgativa per a periodistes, ciutadans i autoritats polítiques que el vulguin consultar. Hi haurà també un software senzill per poder mirar les dades des de la mateixa pàgina web.

Com se seleccionen els enquestats?

De manera totalment aleatòria quan sigui possible, i, en cas que no ho pugui ser, s'ha realitzat un disseny estimant una grandària de la mostra que s'acosti al màxim a una mostra aleatòria simple. Es tria un determinat habitatge, en un

determinat carrer, a partir d'una mostra d'adreces proporcionada per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) i extretes de la seva mostra marc feta a partir de les nostres directrius tècniques. Quan l'entrevistador arriba a la casa seleccionada pregunta qui va ser el darrer a complir anys. Si la persona té més de quinze anys, és aquesta la qui serà entrevistada. No sempre troben la persona al primer intent; moltes vegades cal repetir la visita. Perquè el que no es fa servir és un recurs emprat en altres enquestes, que consisteix que si no es troba la persona buscada, es fa l'enquesta a un veí. Aquest biaix l'hem eliminat.

L'Enquesta Social Europea no admet substitucions dels entrevistats un cop seleccionats.

Qui fa les entrevistes?

Els entrevistadors pertanyen a una empresa especialitzada, mitjançant l'aprovació d'un projecte que surt a concurs obert. Cada entrevistador ha de fer un informe de cada contacte: quants viatges cal fer fins a trobar la persona, per què no hi és, què diuen els veïns, si hi ha rebuig, com responen... Cada contacte està documentat.

A Espanya tenim problemes perquè la gent és refractària a respondre enquestes: la participació és de l'entorn del 53%, de les més baixes d'Europa. Per tant, el que volem estudiar és el perfil de la no-resposta: qui no respon, per què... Ara volem dissenyar estratègies per trencar aquesta tendència; estratègies que comporten enviar diverses cartes de presentació, potser no tan formals com les enviades, sinó que els ciutadans que la rebien s'adonin que la seva veu pot ser escoltada a Europa. Aquesta és l'estratègia de difusió del projecte que s'ha dut a Portugal, i s'ha aconseguit un 71% de participació.

Per tant, el valor del projecte no és només l'enquesta en ella mateixa, sinó el disseny, els requeriments metodològics, el rigor amb el qual s'ha realitzat, i el seguiment i la depuració de dades. D'aquesta manera es poden comparar les respostes obtingudes als diferents països, perquè hi ha una uniformització de les preguntes i del tractament de les respostes.

Quan hi ha respostes que no quadren, inconsistents, com ho resolen?

Cal distingir dos problemes. Primer, inconsistència en la resposta dels entrevistats, i després els errors de

mesura propiciats per la utilització d'indicadors o preguntes no vàlides. Pel que fa al primer cas, de vegades, trobes respostes que no poden ser, que són inconsistents; aleshores ens dirigim a la informació aportada pels entrevistadors, per tal de contrastar i depurar.

En cada cas, es prenen decisions diferents; pot ser, per exemple, que s'invalidi una resposta; pot ser que calgui buscar de nou la resposta obtinguda, o bé que calgui adreçar-se de nou a l'entrevistat fins a aclarir la inconsistència. En aquesta primera fase poden detectar-se altres errors. Per exemple, ens podem trobar que hi hagi moltes respostes del tipus 'no sap/no respon'. Si el percentatge és molt més alt del 50%, es pot descartar una entrevista completa; com també si es respon un qüestionari que està previst que duri una hora, en només 30 minuts. De vegades, hi ha hagut un error en la indicació de l'hora de finalització. Per això serveix la part final de cada qüestionari, que omplenen els entrevistadors.

Un cop acceptada una entrevista, es passa a una segona fase que consisteix a detectar els errors de mesura. És un procés tècnic un xic complex que l'ESS permet de dur-lo a terme, degut a la inclusió d'indicadors addicionals que permeten d'avaluar l'error de les respostes a determinades preguntes (vàlides i fiabilitat). Pot ser que es detecti que una pregunta no està ben formulada i que contingui un enorme error.

Com està elaborat el qüestionari?

Doncs hi ha una part fixa, que es manté cada dos anys (la periodicitat de l'enquesta), que ocupa gairebé la meitat de les preguntes. Aquestes van relacionades amb l'apreciació de la ciutadania europea sobre la valoració de la participació política de la societat civil als diferents països... També hi ha una altra part variable, una bateria de preguntes que surten a concurs per potenciar altres projectes internacionals. En la primera fase d'enguany, per exemple, el concurs el va guanyar

un projecte sobre immigració; per tant, part del conjunt de preguntes es van dedicar a aquest assumpte. El primer any es van proposar quinze projectes complementaris dels quals se'n van seleccionar dos; enguany hi ha la sol·licitud de participació de trenta-dos projectes. Està clar que no es repetirà el tema variable, que va ser la immigració. Cal donar cabuda a altres projectes d'estudis socials de l'estat d'opinió de la ciutadania europea. Si un quart d'hora d'una entrevista d'una hora es pot dedicar a un qüestionari rigorós sobre un tema diferent en cada edició, es pot obtenir una informació molt valuosa.

Quina és la seva tasca concreta?

La meua tasca consisteix a coordinar el projecte a Espanya com a coordinador nacional dirigint l'equip a Espanya i controlant el treball que realitza l'empresa que fa la feina de camp. Però alhora transmeto informació i interpreto i prenc decisions seguint els criteris que exigeix el CCT. Miro que les instruccions donades per a l'elaboració de l'enquesta se segueixin i que se solucionin els dubtes que surten en la seva realització. Quan sorgeix algun problema, me'l consulten. Jo puc donar les instruccions o bé adreçar-me a la CCT i als diversos comitès especialitzats que la integren. Ara que hem acabat la primera onada estem tranquils, però en la fase d'execució pot passar que cada dia tingui 30 o 35 correus electrònics amb assumptes relacionats amb l'Enquesta.

Què aporta de nou aquest projecte?

Primer, el gran nombre de països als quals s'aplica simultàniament el mateix qüestionari. L'aplicació d'un mateix qüestionari en tants països comporta un treball de traducció ben delicat. Cal veure que la terminologia s'empra apropiadament, que el significat és equivalent en les diferents llengües, que s'adapta als diversos entorns culturals... S'ha de treballar amb precaució. Aquesta part de l'enquesta ha estat elaborada amb gran cura i ha suposat un

enorme treball. En l'Eurobaròmetre no hi ha aquest procés de supervisió de la traducció.

El disseny de la mostra ha estat també molt nou. El mostreig també és uniformitzat, aleatori; s'han seguit els mateixos estàndards. Tots els països hem de realitzar un disseny mostral molt similar (sense quotes) i considerar la grandària efectiva de la mostra de 1.500 casos. Ara bé, tenint en compte elements del disseny i la taxa de resposta, hem triat més subjectes entrevistats a fi que s'arribés a resultats equivalents als d'altres països. Vam seleccionar 3.072 adreces i, un cop establerts els contactes, les respostes obtingudes són entorn 1.729.

També és innovador donar els resultats en una pàgina web, on tothom pot accedir a les dades de l'enquesta, a tota la documentació i a les dades de tots els contactes, i, fins i tot, a totes les dades contextuais. Les dades són elaborades, d'una banda, per als mitjans de comunicació, que comptaran amb un software per a una fàcil consulta; de l'altra, per als investigadors en ciències socials, que podran descarregar-se totes les dades per a les seves pròpies anàlisis.

Ara per ara, no hi ha projecte en la Unió Europea que tingui en compte la possibilitat d'extreure dades d'aquest projecte. Al setembre o l'octubre, segurament, farem la presentació pública dels resultats de la primera fase a tots els països participants. Nosaltres ja estem redactant els resultats d'Espanya.

Què passarà, doncs, amb l'Eurobaròmetre; desapareixerà?

Probablement es mantindrà per posar de rellevància aspectes més concrets i de més ràpida resposta.

Més informació:

mariano.torcal@upf.edu
www.upf.es/pdi/dcpis/mariano.torcal
www.ess-spain.upf.es
www.europeansocialsurvey.org

El finançament de les activitats de recerca

L'any 2002 s'ha caracteritzat per un nou increment en l'obtenció de recursos externs per a recerca: un 29%, que correspon a una xifra absoluta de 12.109.581 euros. Aquest increment correspon especialment als ajuts de convocatòria obtinguts de la Comissió Europea (un 21%), l'administració estatal (un 28%), l'administració autonòmica (un 44%), altres institucions com ara fundacions, organitzacions internacionals (un 15%) i contractes amb empreses i institucions (un 43%).

La destinació dels recursos de recerca segueix la distribució següent:

PROJECTES: projectes de recerca, preparació de sol·licituds de projectes, projectes de transferència de tecnologia, altres ajuts (complement de projectes...)

INFRAESTRUCTURA: infraestructura científic-tècnica i manteniment d'infraestructura

BEQUES: predoctorals, activitats de recerca, estudis d'especialització i perfeccionament

MOBILITAT PERSONAL: incorporació de personal investigador, estades a fora per a recerca/formació. Inclou la primera i segona anualitats (imports). Ramón y Cajal, convocatòria 2001.

ACCIONS DE RECERCA: congressos (organització/participació), cursos, xarxes temàtiques, xarxes de formació, accions

integrades/concertades, accés a infraestructures de recerca

ALTRES: suport a grups de recerca, premis, edició de resultats, contractació de personal de suport, altres ajuts de recerca

CONTRACTES DE TRANSFERÈNCIA: recerca, serveis, ajut basal, formació, llicència (patents, know-how o propietat intel·lectual)

Distribució de l'import segons la seva destinació 2002

Més informació:

Servei de Recerca
(vegeu també NOTÍCIES DE RECERCA UPF, 13)

Pla de Mesures de Suport a la Recerca

El Pla de Mesures de Suport a la Recerca de la UPF és l'instrument de política científica per donar suport a la realització de determinades activitats de recerca dels investigadors. Fins fa quatre anys el Pla de Mesures estava format pels programes COFRE (cofinançament de les activitats dels grups de recerca), PREVI (preparació de sol·licituds en determinats programes de R+D), EBES (estades breus en centres de recerca de personal en situació de predoctoral), PRESENTA (presentació de ponències a congressos, simposis i jornades), COMENÇA (inici de les activitats de recerca del personal investigador de nova incorporació), TÈCNICS (contractació de personal tècnic de suport dels grups de recerca) i WEBGRUP (creació i dotació de continguts de pàgines web dels grups de recerca).

Després de revisar el funcionament d'aquests programes i atenent les recomanacions de la Comissió de Recerca, com també els suggeriments expressats per nombrosos membres del Consell de Govern, es van aprovar en la sessió del 18 de febrer del 2003 les modificacions: Suprimir el programa WEBGRUP d'ajuts per a la creació i la dotació de continguts de pàgines web dels grups de recerca i modificar els programes PRESENTA i EBES en l'últim termini de presentació de sol·licituds (1-9-2003/30-11-2003). Així doncs, els programes que componen el Pla en la nova edició del 2003 són els següents:

COFRE: Ajuts per al cofinançament de les activitats dels grups de recerca i dels departaments o instituts

S'ha modificat el programa COFRE eliminant la modalitat B, que ateny grups en procés de consolidació, i establint una nova modalitat per a

departaments i instituts. Les sol·licituds de la modalitat COFRE de departaments i instituts seran gestionades directament pel Servei de Recerca, sense necessitat de presentar-les al servei. Com a novetat, aquest programa permet el finançament de l'assistència a congressos i altres activitats directament relacionades amb la recerca. El període per a la presentació de sol·licituds s'inicia el dia 1 d'octubre del 2003 i finalitza el dia 31 del mateix mes.

PREVI: Ajuts per a la preparació de sol·licituds per participar en determinats programes de R+D

Aquest programa no ha sofert canvis respecte a convocatòries anteriors. La finalitat d'aquest programa és la preparació de sol·licituds d'ajuts als programes de recerca finançats per la Comissió Europea o als programes de cofinançament de transferència de resultats de recerca del Pla Nacional de R+D+I 2000-2003.

S'estableixen les modalitats:

Modalitat PREVI A: preparació de propostes per a projectes de R+D finançats per la Comissió Europea. Aquesta modalitat té dues submodalitats:

PREVI A1: propostes presentades com a coordinador d'un consorci en propostes del VI Programa Marc i altres programes de R+D finançats per la Comissió Europea.

PREVI A2: propostes presentades com a soci d'un consorci en propostes del VI Programa Marc i altres programes de R+D finançats per la Comissió Europea.

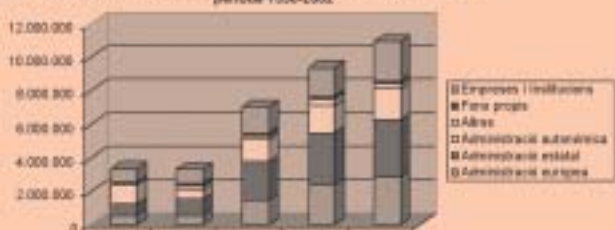
Modalitat PREVI B: preparació de propostes per a programes de cofinançament de transferència de resultats de recerca en el marc del PN R+D+I 2000-2003 (PETRI o d'altres convocatòries de projectes de R+D amb empreses).

El període per a la presentació de sol·licituds s'inicia en la data que el Consell de Govern aprova el programa i finalitza el 30 de novembre del 2003.

EBES: Ajuts per a estades breus en centres de recerca de personal en situació predoctoral

La finalitat de l'ajut és facilitar la realització de la tesi doctoral del personal docent no doctor o becari de la UPF en situació predoctoral mitjançant el cofinançament de les despeses de viatge i estada en altres centres de recerca de reconegut prestigi, per tal d'aprofundir en el coneixement de noves

Evolució del finançament segons el seu origen i Finançament total del període 1996-2002

tècniques, mètodes de recerca o continguts en temes estretament relacionats amb la tesi doctoral. En queden explícitament exclosos els cursos de postgrau i similars.

A diferència d'altres anys, aquesta convocatòria estarà vigent des de l'aprovació del Pla de Mesures fins al 31-8-2003. A partir de l'1-9-2003 fins al 30-11-2003 entrarà en vigor la nova convocatòria EBES: Ajuts per a estades breus en centres de recerca i per a presentacions en congressos internacionals per a personal en situació predoctoral. Pot sol·licitar aquest ajut el personal docent no doctor i els becariis predoctorals de tercer cicle de la UPF que hagin obtingut la suficiència investigadora.

A més de la modalitat d'ajuts per a estades breus en centres de recerca, s'estableix com a novetat la modalitat de presentacions de ponències a congressos internacionals per a personal en situació predoctoral.

PRESENTA: Ajuts per a la presentació de ponències a congressos, simposis i jornades

S'han modificat els criteris d'assignació per tal que respongui a situacions d'excepcionalitat determinades per la rellevància científica de la ponència i la manca de recursos disponibles. La finalitat de l'ajut és estimular els mecanismes de promoció de l'intercanvi d'informació i la difusió dels coneixements científics, per mitjà de la presentació de treballs de recerca del personal acadèmic a congressos, simposis i jornades de rellevància científica. En queden expressament exclosos els viatges d'estudi, de docència o de relació amb altres entitats.

Poden sol·licitar aquest ajut el personal investigador de la UPF que presentin treballs de recerca en congressos. Només es finançarà la presentació d'una ponència per persona i per congrés. En el cas que la mateixa ponència sigui presentada al mateix congrés per més d'una persona, l'import atorgat

es repartirà entre els diferents ponents sol·licitants. Com en el programa EBES, el programa PRESENTA es veu modificat en l'últim termini de presentació de sol·licituds. Convocatòria vigent des de l'aprovació del Pla de Mesures fins al 31-8-2003. A partir de l'1-9-2003 fins al 30-11-2003 entrarà en vigor la nova convocatòria.

COMENÇA: Ajuts per a l'inici de les activitats de recerca del personal investigador de nova incorporació

Aquest ajut s'estableix amb l'ànim de contribuir a les despeses d'inici de les activitats de recerca dels investigadors de nova incorporació, tot proporcionant-los un finançament transitori fins a la seva inclusió en un projecte finançat ja existent, o fins a l'obtenció d'un ajut públic o privat. No ha sofert canvis respecte a convocatòries anteriors.

S'estableixen dues modalitats segons l'experiència de l'investigador:

Modalitat A: investigador sènior

Investigadors amb deu anys o més d'experiència provada com a investigador postdoctoral en altres institucions.

Modalitat B: investigador júnior

La resta d'investigadors.

El període per a la presentació de sol·licituds s'inicia en la data que el Consell de Govern aprova el programa i finalitza el 30 de novembre del 2003.

TÈCNICS: Ajuts per a la contractació de personal tècnic de suport als grups de recerca

La recerca científica i tècnica sovint necessita la contribució en determinades tasques de personal tècnic de suport especialitzat. La col·laboració d'aquest personal amb els investigadors els ha de permetre poder delegar les tasques de caràcter més tècnic i, com a resultat, incrementar i millorar la recerca del seu grup. El programa no ha sofert canvis respecte a convocatòries anteriors.

Aquest programa es crea a l'empara de l'ajut de la Direcció General de Recerca (DGR) del Departament d'Universitats, Recerca i Societat

de la Informació per a la contractació de personal tècnic de suport a la recerca durant l'any 2003, i preveu un finançament compartit a tres bandes per a les noves places: la DGR, el Fons Propi de Recerca de la UPF i els mateixos grups de recerca. Poden sol·licitar aquest ajut els grups de recerca consolidats, segons la convocatòria Suport a Grups de Recerca (SGR) de l'AGAUR, i els grups que pertanyen a la Xarxa d'Innovació Tecnològica.

Aquest programa cofinança la contractació de dos tipus de tècnics de suport a la recerca, ambdós sota la consideració de personal tècnic de suport a la recerca (PTS):

- PTS1: tècnics amb títol de FP2.
- PTS2: tècnics amb títol de diplomant (enginyer tècnic o equivalent).

Premis

Vicent Caselles Costa, professor de Matemàtica Aplicada del Departament de Tecnologia de la UPF, ha estat guardonat amb el premi Ferran Sunyer i Balaguer de Matemàtiques 2003 pel treball "A Parabolic Quasilinear Problem for Linear Growth Functionals", elaborat juntament amb Fuensanta Andreu-Vaillo i José Manuel Mazón Ruiz. L'Institut d'Estudis Catalans convoca i atorga aquest premi per a aquelles monografies que exposin els resultats més destacats d'una àrea de les matemàtiques en la qual s'hagin produït avenços recentment.

L'investigador Miguel Pérez Latre, de l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives, ha estat guardonat amb el premi Joan Reglà d'Història Moderna, en la primera convocatòria, per la seva tesi doctoral "Diputació i Monarquia. El poder públic a Catalunya, 1563-1599". L'Institut d'Estudis Catalans atorga aquest premi, instaurat el 2002, al millor estudi sobre història política, social, econòmica i cultural de les terres de parla catalana entre els dos darrers decennis del segle xv i els primers anys del segle xix.

“La búsqueda de lo sagrado en la poesía de Ángel Crespo”

Ardanuy López, Jordi

Departament d'Humanitats

Directora de tesi: **Pilar Gómez Bedate**

“La moralitat de la política lingüística. Un estudi comparat de la legitimitat liberal-democràtica de les polítiques lingüístiques de Quebec i Catalunya”

Branchadell Gallo, Albert

Departament de Ciències Polítiques i Socials

Director de tesi: **Ferran Requejo i Coll**

“Factores genéticos de risc en la malaltia d'Alzheimer”

Clarimon Echevarria, Jordi

Departament de Ciències Experimentals i de la Salut

Directors de tesi: **Jaume Bertranpetit i David Comas**

“Representació cinematogràfica del gest de l'artista. Mirades a Vincent Van Gogh”

Corominas Serra, Aurora

Departament de Periodisme i de Comunicació Audiovisual

Directora de tesi: **Núria Bou i Sala**

“Mecanismos de regulació en l'activitat biològica del factor de transcripció snail”

Domínguez Solà, David

Departament de Ciències Experimentals i de la Salut

Director de tesi: **Antonio García de Herrerros**

“Poder i autoritat a les relacions internacionals: el control del comerç electrònic a Internet”

Ibáñez Muñoz, Josep

Departament de Dret

Directora de tesi: **Caterina García Segura**

“Salut pública i creixement urbà. Política i acció social en el sorgiment de la Barcelona contemporània”

Grabuleda Teixidor, Carles

Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives

Director de tesi: **Josep M. Fradera**

“Bartomeu Robert i Yarzabal (1842-1902). Medicina i compromís cívic”

Izquierdo Ballester, Santiago

Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives

Director de tesi: **Josep Termes Ardèvol**

“Jaume Collell i Bancells (1846-1932). Perfil biogràfic d'un activista catòlic del catalanisme”

Montserrat Satorre, Benjamí

Institut Universitari d'Història

Jaume Vicens i Vives

Director de tesi: **Josep Termes Ardèvol**

“Los procesos de generación de ideas. Estudio de la práctica creativa en el contexto de la ciudad de Barcelona”

Obradors Barba, Matilde

Departament de Periodisme i de Comunicació Audiovisual

Director de tesi: **Xavier Ruíz Collantes**

“Exposición a compuestos organoclorados i efectos sobre la salud durante el primer año de vida”

Ribas Fitó, Núria

Departament de Ciències Experimentals i de la Salut

Director de tesi: **Jordi Sunyer i Deu**

“La dificultad contramayoritaria en el caso colombiano. Acción pública de inconstitucionalidad y democracia deliberativa”

Rodríguez Peñaranda, María Luisa

Departament de Dret

Director de tesi: **Víctor Ferreres**

“La construcción periodística del *Political Issue* deocracia en México de 1998 al 2000”

Santillán Buelna, José Ramón

Departament de Ciències Polítiques i Socials

Director de tesi: **Enric Saperas Lapiedra**

“Mirador” (1929-1937). Un model de periòdic al servei d'una idea de país”

Singla Casellas, Carles

Departament de Periodisme i de Comunicació Audiovisual

Director de tesi: **Josep Maria Casasús**

“Imagen metafísica”

Solís Pérez, J. Luis

Departament d'Humanitats

Director de tesi: **Eugenio Trias Sagnier**

“Factores genéticos i ambientals i les seves interaccions com a determinants de l'efecte protector de la paraoxonasa1 en la malaltia cardiovascular”

Tomàs Mestres, Marta

Departament de Ciències Experimentals i de la Salut

Director de tesi: **Mariano Sentí i Clapés**

“Les autoritats de regulació de la televisió a Espanya”

Tomás Olalla, Ferran

Departament de Periodisme i Comunicació Audiovisual

Director de tesi: **Enric Saperas**

“Límites constitucionales al contenido material de las leyes de presupuestos del Estado”

Toscano Ortiga, Juan Antonio

Departament de Dret

Director de tesi: **Marc Carrillo López**

NOTÍCIES DE RECERCA és una publicació trimestral que informa dels treballs i activitats de recerca que duu a terme la comunitat científica de la Universitat Pompeu Fabra.

Direcció:

Josep Maria Antó,
vicerector de Política Científica de la UPF

Coordinació i redacció:

Cristina Junyent,
Gabinet del Rectorat

Assessorament:

Servei de Recerca

Edició:

Gabinet del Rectorat
PI. de la Mercè, 10-12
08002 Barcelona
Tel.: 93 542 20 00

Disseny gràfic:

Enric Satué

Impressió:

CEGE, Creaciones Gráficas.
Carrer Ciutat d'Asunción, 42
08030 Barcelona

ISSN:

1576-0995

Per donar a conèixer els vostres treballs de recerca i altres investigacions, poseu-vos en contacte amb:

Cristina Junyent

Gabinet del Rectorat

PI. de la Mercè, 10-12

08002 Barcelona

Tel.: 93 542 22 09

A/e: noticies.recerca@upf.edu

Per veure números anteriors de

NOTÍCIES DE RECERCA visiteu

www.upf.es i entreu a “Recerca”.